

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Harányi Ágnes pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a Jogi, Koordinációs és Panaszügyi Osztály (ügyintéző: ..) által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt a Fővárosi Bíróság előtt 19.OP.20.297/2006. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.039/2007/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által Pfv.20. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.000 (ötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének állam által viselt díját 6.000 (hatezer) forintban állapítja meg.

Felhívja a Legfelsőbb Bíróság Költségvetési és Ellátási Főosztályát, hogy a pártfogó ügyvéd díját az ellátmányból a pártfogó ügyvéd részére utalja ki.

A le nem rótt 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet a felperes 2006. január 21-én benyújtott keresetét, amelyben az alperessel szemben személyhez fűződő jogai megsértésének megállapítását és az alperes 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítésben való marasztalását kérte, elutasította. A

felperest az alperes javára 70.000 forint perköltségben marasztalta, megállapítva, hogy a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

A jogerős ítélet által megállapított tényállás lényegi tartalma szerint a felperes Á. J. nevű személy kíséretében 1992. május 14-én megjelent a Budapest VII. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában. Itt szóváltásba keveredett Sz. F. nevű rendésszel, aki a felperes magnetofonját összetörte, a felperest tettelegesen bántalmazta. Az Önkormányzat olyan tájékoztatás alapján, hogy a felperes támadt rá a szolgálatot teljesítő rendészre, feljelentést tett a felperessel szemben. A feljelentés alapján a .. VI. és VII. kerületi Rendőrkapitánysága járt el a nyomozati eljárás során. Ennek keretében a rendőrség 1994. március 3-tól március 6-ig a felperest őrizetben tartotta. A felperes a rendőrségen a vallomástételt megtagadta. A felperes indítványozta Á. J. tanúkenti kihallgatását, aminek a rendőrség nem tett eleget. A lefolytatott nyomozást követően a Budapesti VI. és VII. kerületi Ügyészség, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette miatt emelt vádat a felperes ellen. A Budapesti IV. és XV. kerületi Bíróság azonban 5.B.IV.503/1997/25. számú, 1997. október 16-án jogerőre emelkedett ítéletével a felperest az ellene emelt vád alól felmentette. A jogerős ítélet megállapítása szerint a felperes nem elkövetője, hanem sértettje volt az eseményeknek azáltal, hogy őt Sz. F. rendész jogellenesen megtámadta, tettelegesen bántalmazta, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat megsemmisítve, a felperest hamisan vádolta. A Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség ennek következtében a nyomozati eljárás során tanúvallomást tett két személyt hamis tanúzás büntette miatt megrovásban részesítette.

A nyomozati eljárás teljes iratanyaga 2001-ben selejtezve lett. A felperes keresete alapján a Fővárosi Bíróság 47.Pf.25.519/2005/2. számú ítéletében megállapította, hogy a Budapest VII. kerületi Polgármesteri Hivatal megsértette a felperes személyiségi jogát, és ezért elégtétel adására és 800.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A nem vagyoni kártérítés alapjául az évekig elhúzódó büntetőeljárás miatt elszenvedett lelki hátrányt tekintette.

A felperes a jelen ügyben azért kérte személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását, mert a rendőrség a büntetőeljárás lefolytatása során különböző eljárási szabályokat sértett és így válhatott szenvedő alanyává a hamis vád folytán megindult büntetőeljárásnak. Kifogásolta, hogy Á. J.-t nem hallgatták ki, Sz. F.-el nem szembesítették, jogellenesen vették őrizetbe, lakásának ajtaját jogellenesen feltörték, az eltűnt magnókazetta felkutatására lépéseket a rendőrség nem tett, kirendelt ügyvédet részére nem biztosítottak és összességében jogtalanul hurcolták meg a büntetőeljárással.

A jogerős ítélet a Ptk. 75. és 76. § alapján vizsgálta: megállapítható-e az alperes terhére a felperes személyhez fűződő jogának megsértése. Az indokolás szerint a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a jogsértés tényét a felperesnek kellett bizonyítania. A felperes valóban sértettje volt az egyébként 1994. december 8-án elhunyt Sz. F. rendész által elkövetett cselekményeknek, azonban a rendőrségnek a büntetőeljárást a felperessel szemben a feljelentés miatt le kellett folytatnia. Csak az ügyészi vádemelést követően, a bírósági eljárás során derült ki, hogy a felperes bűncselekményt nem követett el. Kétségtelen, hogy a nyomozati iratok 2001-ben eszközölt leselejtezése miatt a nyomozati eljárás menete kimerítőbben már nem vizsgálható, azonban abból a tényből, hogy az ügyészség vádat emelt, az következik, hogy a rendőrség terhére lényeges eljárási szabálysértés nem volt megállapítható. Egyébként a rendőrség által esetleg elkövetett eljárási szabálysértések legfeljebb államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére adhatnak alapot, de nem a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására, mert ahhoz az eljárási cselekményeket meghaladó többletmagatartás elkövetése szükséges, pl. indokolatlanul megkülönböztető vagy lealacsonyító bánásmód. Ilyet a felperes sem állított. Önmagában tehát azért, mert a felperest az ellene emelt vád alól felmentették, az alperes terhére a jogsértés nem állapítható meg. A felperes a kárigénye érvényesítésével ugyanakkor elkésett, mert az igénye elévült. A felperes kárigénye végsősoron 1997. október 16-án, a felmentő ítélet jogerőre emelkedésekor érvényesíthetővé vált. Ehhez képest a 2006. január 21-én benyújtott kártérítés megfizetésére irányuló kereset a Ptk. 360. § (1) bekezdés és 324. § (1) bekezdés alapján elévült, amit a Ptk. 325. § (1) bekezdés alapján bírói úton érvényesíteni már nem lehet.

A jogerős ítélet ellen, pártfogó ügyvédje útján, a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a keresetének megfelelő ítélet meghozatalát. Állította, hogy a jogerős ítélet a jogsértés bizonyítatlanságát, illetve a kárigény elévülését a Ptk. 327. § (1) bekezdés szerint is tévesen róta a felperes terhére. Az alperes ugyanis a jogszabályok megsértésével a nyomozati iratokat 10 év helyett, már 9 év után selejtezte. Ezzel elzárta a felperest az igénye érvényesíthetőségétől. Az iratok alapján részint a jogsértések elkövetése, részint pedig az bizonyítást nyert volna, hogy a felperes az alperest a kártérítés megfizetésére felszólította, ezáltal megszakította az elévülést.

Az alperes a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte. Állította, hogy a nyomozati iratok selejtezése a 16/1995. (XI.27.) ORFK utasítás 112. tételszáma alapján szabályszerűen történt, mert felmentő ítélet esetén a nyomozati iratokat az ügy jogerős befejezésig kell csak megőrizni.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A jogerős ítélet a tényállást helyesen állapította meg és érdemben helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes terhére a Ptk. 76. §-ában meghatározott személyhez fűződő jogok megsértése nem állapítható meg, illetve a felperes kárigénye a Ptk. 324. § (1) bekezdés alapján elévült.

A jogerős ítélet helyesen mutatott rá arra, hogy a rendőrhatalóság személyhez fűződő jogot sértő magatartása nem állapítható meg önmagában azon az alapon, hogy a büntetőeljárás a vádlott felmentésével fejeződött be. Önmagában az sem ad alapot a Ptk. 76. §-ában védett személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítására, ha a rendőrhatalóság terhére esetleg eljárási szabálysértés elkövetése kifejezetten megállapítható lenne. Ezért abból a tényből, hogy a felperes által kihallgatni kért személyt a rendőrség tanúként nem hallgatta ki, személyhez fűződő jog megsértése még nem következik. A büntetőeljárás esetenként megalapozza a gyanúsított őrizetbe vételét. A felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy őrizetbe vétele jogellenes volt, ezért sértette személyes szabadságát. E bizonyítás elmaradása nem róható az alperes terhére azért, mert a nyomozati iratok már nem állnak rendelkezésre. A felperes 2006-ban nyújtotta be keresetét. Eddig az időpontig az alperes - a felperes által is elismerten - jogszerűen selejtezhette volna a nyomozati iratokat. Semmilyen jelentősége nincs ezért annak, amit a felperes a felülvizsgálati kérelmében kifogásolt, hogy 2002. helyett 2001-ben történt meg az iratok selejtezése.

A felperes az elévülés megszakadását a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján köteles bizonyítani. Az elévülést a Ptk. 327. § (1) bekezdés szerint az írásbeli felszólítás szakítja meg. A büntetőeljárás jogerős befejezése után a rendőrhatalósággal szembeni kártérítési igény írásbeli bejelentése nem a büntetőeljáráshoz tartozó iratanyag része. Annak megtörténtét a kárigényt érvényesítő felperesnek - az alperes tagadásával szemben - a büntetőeljárás irataitól függetlenül bizonyítania kellett volna. Ilyet azonban a felperes nem bizonyított, ezért a jogerős ítélet a kárigény elévülését jogszabálysértés nélkül állapította meg.

Mindezen indokokra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a felperest képviselő pártfogó ügyvéd állam által viselt díját a 7/2003. (III.30.) IM. r. 5. § (1) és (2) bekezdés alapján állapította meg.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. r. 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. július 9.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, dr. Mészáros Mátyás sk.
előadó bíró, dr. Tallián Blanka sk. bíró

A kiadmány hitelével:

Vné

tisztviselő